

प्रथम See under प्रथ्.

प्रदक्षिण *a.* 1 Being placed or standing on the right, moving to the right; प्रदक्षिणाचिर्हविरभिरादे R. 3. 14. -2 Respectful, reverential. -3 Auspicious, of good omen; सिन्धुन्यथा महाबाहो देवं चात्र प्रदक्षिणम् Mb. 3. 36. 7; तदा वयं विजेष्यामो यदा कालः प्रदक्षिणः Bhāg. 10. 54. 16. -4 Clever, sharp; तानुवाच विनीतात्मा सूतपुत्रः प्रदक्षिणः Rām. 2. 16. 5. -5 Amenable, favourable; अभिवाद्याभ्यनुज्ञाता प्रदक्षिणमवर्तत Mb. 1. 122. 44. -णः, -णा, -णम् Circumambulation from left to right, so that the right side is always turned towards the person or object circumambulated, a reverential salutation made by walking in this manner; प्रदक्षिणप्रक्रमणात् कृशानोरुद्विषस्तन्मिथुनं चकासे Ku. 7. 79; Y. 1. 232; अष्टोत्तरशतं यस्तु देव्याः कुर्यात् प्रदक्षिणम्। सर्वान् कामान् समासाद्य पश्चान्मोक्षमवाप्नुयात् ॥ Kalika P. -णम् *ind.* 1 From left to right; एवं सम्यग्घबिर्हुत्वा सर्वदिक्षु प्रदक्षिणम् Ms. 3. 87. -2 Towards the right side, so that the right side is always turned towards the person or object circumambulated. -3 In a southern direction, towards the south. -4 All right, O. k.; श्रमो नाशमुपागच्छत् सर्वं चासीत् प्रदक्षिणम् Mb. 3. 151. 2. (प्रदक्षिणीकृ or प्रदक्षिणयति Den. P. means 'to go round from left to right' as a mark of respect; प्रदक्षिणीकुरुष्व सद्योहुतामीन् S. 4; प्रदक्षिणीकृत्य हुतं हुताशनम् R. 2. 71.) -Comp. -अर्चिस् *a.* flaming towards the right, having the flames turned towards the right; प्रदक्षिणाचिर्हविरभिरादे R. 3. 14. (-*f.*) flames turned towards the right; प्रदक्षिणाचिर्व्याजेन हस्तेनेव जयं ददौ R. 4. 25. -आवर्त, -आवृत् *a.* turned towards the right. -क्रिया going round from left to right, keeping the right side towards one as a mark of respect; प्रदक्षिणक्रियाहार्थां तस्यां त्वं साधु नाचरः R. 1. 76. -नम् same as ०क्रिया; किं प्रदक्षिणकृद्-अभिपाशं जाम्बवानदित ते बलिबन्धे N. 21. 97. -पाटिका a yard, court-yard.

प्रदरः 1 Rending, tearing. -2 (*a.*) A fracture, crack, cleft, crevice, chasm; इत्युक्त्वा लक्ष्मणं रामः प्रदरः खन्यतामिति Rām. 3. 4. 12; सीमानः प्रदरोदरेषु विरलस्वच्छाम्भसः U. 2. 16. (*b.*) Breach, hole. -3 The dispersion of an army; न सन्निपाते प्रदरं वधं वा कुर्युरीदृशाः Mb. 12. 100. 34. -4 An arrow; त्रीण्येव च प्रदराणां स्म पार्थ Mb. 8. 76. 16. -5 A kind of disease of women.

प्रदर्पः, -प्रदृप्तिः *f.* Pride, arrogance.

प्रदलः An arrow.

प्रदवः Burning, inflaming.

प्रदव्यः A forest conflagration.

प्रदह् 1 P. 1 To burn. -2 To consume, destroy completely. -3 To pain, torment. -4 To trouble, tease. -*Pass.* To take or catch fire, be burnt.

प्रदग्ध *p. p.* Burnt up, consumed.

प्रदाहः 1 Burning, heating. -2 Destruction; annihilation.

प्रदा 3 U. 1 To grant, give, offer, present; एवं प्रागहं प्रादिधि नामराय किं नाम तस्मै मनसा नराय N. 6. 95; Ms. 3. 99, 108, 273; Y. 2. 90. -2 To impart, teach (as learning); शिष्यप्रदेयागमाः (कवयः) Bh. 2. 15. -3 To give away; yield. -4 To give up, deliver. -5 To give away in marriage. -6 To sell; यत्रैकेन च यत् क्रीतं तच्छतेन प्रदीयते Pt. 1. 13. -7 To deliver up, restore. -8 To pay, discharge (a debt). -9 To put, place in.

प्रद *a.* 1 (At the end of comp.) Giving, bestowing, or conferring on, yielding; सुखं, तापं, सस्यं &c. -2 Liberal, bountiful. -दा A gift.

प्रदात् *m.* 1 A giver, donor. -2 A liberal man. -3 One who gives a daughter in marriage. -4 An epithet of Indra.

प्रदानम् 1 Giving, granting, bestowing, offering; वरं, अग्निं, काष्ठं &c.; प्रदानं प्रच्छन्नं गृहमुपगते संभ्रमविधिः Bh. 1. 63. -2 Giving away in marriage; वैखानसं किमनया व्रतमा प्रदानाद् व्यापारोधि मदनस्य निषेवितव्यम् S. 1. 26. -3 Imparting, instructing; विद्यां. -4 A gift, donation, present. -5 A goad. -6 An oblation. -7 Refuting, frustrating (खण्डन); असदेव हि धर्मस्य प्रदानं धर्म आसुरः Mb. 13. 45. 8 (com.). -Comp. -कृपण *a.* illiberal; mean or niggardly in making presents. -शूरः a very munificent man, donor.

प्रदानकम् An offering, a gift, donation, present.

प्रदायम् A present, gift.

प्रदायिन्, -प्रदायक *a.* Granting, giving, bestowing.

प्रदिः, -प्रदेयः A present, gift; प्रदेयांश्च ददौ राजा सूत-मागधबन्दिनाम् Rām. 1. 18. 20.

प्रदेय *a.* 1 To be given, imparted, communicated &c.; किं वस्तु विद्वन् गुरवे प्रदेयम् R. 5. 18, 31. -2 To be given in marriage; इमे अपि प्रदेये S. 4.

प्रदिक् *a.* Ancient, old.

प्रदिश 6 P. 1 To point out, indicate, show, assign; तस्याधिकारपुरुषैः प्रणतैः प्रदिष्टाम् R. 5. 63; 2. 39. -2 To tell, mention, communicate; दानेषु यत् पुण्यफलं प्रदिष्टम् Bg. 8. 28; Bk. 4. 5. -3 To give, grant, offer, bestow or confer upon; विद्ययोः पथि मुनिप्रदिष्टयोः R. 11. 9; 7. 35; निःशब्दोऽपि प्रदिशसि जलं याचितश्चातकेभ्यः Me. 116; Ms. 8. 265; प्रदिशन् सर्व-सत्त्वेष्वमीतिम् Nag. 5. 24. -4 To direct, prescribe, ordain. -5 To signify, declare, make known. -6 To urge on, incite. -7 To advise; सायंप्रातश्च विप्राणां प्रदिष्टमभिवादनम् Mb. 12. 193. 19.

प्रदिश *f.* 1 Pointing out. -2 An order, direction, command. -3 A direction, quarter. -4 An intermediate point of the compass; such as नैऋती, आग्नेयी, ऐशानी and वायवी.

प्रदिष्ट *p. p.* 1 Shown, pointed out. -2 Directed, ordered. -3 Fixed upon, ordained, appointed.